Българско училище за политика
„ДИМИТЪР ПАНИЦА“

Съфинансирано от Европейския съюз

Анализ на знанията и образователните потребности на студентите от Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

2026 г.

Проект „Образовани за образованието“
No.: 2025-3-BG01-KA154-YOU-000386019

Съдържание

Резюме 3
Методология 4
Профил на участниците 5
Образователната система през погледа на студентите - познати институции, неясни механизми 6
Европейските политики – по-слабо познато измерение на образователната политика 9
Изкуственият интелект като нова среда за учене, а не просто като инструмент 11
Дигиталното всекидневие под напрежение - социални мрежи, внимание и самоконтрол 15
Когато интересът не води до участие или бариерите пред студентската активност 17
Подготовка за реалния свят. Студентските очаквания към обучението и образователната среща 19
Какъв разговор очакват студентите - приоритетни теми, предпочитани лектори и въпроси към бъдещето 20
Препоръки 22
Очаквани непосредствени резултати и ориентири за проследяването им 24
Заключение 25

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз.

Резюме

Настоящият документ представя аналитичен прочит на резултатите от онлайн анкетно проучване сред студенти от Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, проведено през пролетта на 2026 г. в рамките на проект „Образовани за образованието“, реализиран от Българско училище за политика „Димитър Паница“ по програма Erasmus+. Докладът разглежда знанията, нагласите и образователните потребности на участвалите студенти по теми, свързани с образователните политики, изкуствения интелект, социалните мрежи и участието в обществени процеси.

Документът следва да се чете като диагностичен аналитичен доклад, а не като представително академично изследване. Получените 74 попълнени въпросника дават основание да се очертаят важни тенденции сред участвалите в проучването студенти, но резултатите не следва да се обобщават автоматично за всички студенти в университета или за студентската общност като цяло. Анализът цели да покаже какво може обосновано да се заключи от данните, какви ограничения има този прочит и как установените потребности могат да бъдат взети предвид при планирането на вече заложена проектна дейност – образователна среща с дискусия във Великотърновския университет.

Сред анкетираните се очертават няколко свързани потребности: по-разбираемо обяснение на образователните политики, повече практически примери, по-добра ориентация в европейското измерение, по-ясни правила за отговорна употреба на AI и по-критично отношение към социалните мрежи. В рамките на проекта срещата може да има ограничен, но конкретен принос: да изясни част от темите, да даде практически ориентири, да създаде пространство за въпроси и да насочи студентите към по-активно и информирано участие.

Основната препоръка е срещата да бъде организирана като интерактивен формат, основан на реални казуси, диалог с експерти и възможност за студентски въпроси. Очакваният непосредствен резултат не е трайна промяна в поведението или решаване на структурни дефицити, а по-добро разбиране на обсъжданите теми, формулиране на конкретни въпроси и по-ясна връзка между политиките, технологиите и бъдещата професионална среда на студентите.

Методология

Проучването е проведено чрез стандартизиран онлайн въпросник, разпространен сред студенти от Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“. Участието е доброволно, като са получени 74 попълнени анкетни карти от студенти от различни специалности. Поради начина на разпространение на анкетата и доброволния характер на участието получената извадка не е представителна за студентите на университета. Затова резултатите следва да се интерпретират като диагностична картина на мненията, знанията и потребностите на участвалите в проучването студенти, а не да се обобщават автоматично за цялата студентска общност.

Анкетната карта съдържа 28 въпроса, сред които въпроси за специалност и курс, самооценка на познаването на институциите и образователните политики, отношение към актуалните промени в образованието, познаване на европейските политики, нагласи към изкуствения интелект, социалните мрежи, гражданското участие, потребностите от различни форми на обучение и готовността за участие в бъдеща образователна среща. При въпросите с един възможен отговор процентите се разглеждат спрямо броя на отговорилите на съответния въпрос. При въпросите с възможност за повече от един отговор процентите показват дела на участниците, избрали дадена опция, и не следва да се събират до 100%.

Свободните отговори са използвани като качествен материал, който допълва количествените резултати от анкетата. Те са групирани тематично чрез съдържателен прочит около няколко основни смислови ядра: практическа подготовка и професионална реализация; образователни политики; изкуствен интелект; социални мрежи; гражданско участие. Един свободен отговор може да бъде отнесен към повече от една тематична група, когато съдържа повече от една смислова линия. Това означава, че тематичните категории служат за аналитично групиране на съдържанието, а не за механично преброяване на отделни отговори.

Цитираните студентски формулировки са използвани като илюстрации на очертани тенденции, а не като самостоятелно доказателство за позицията на всички участници. За ограничаване на субективността свободните отговори са съпоставяни с количествените

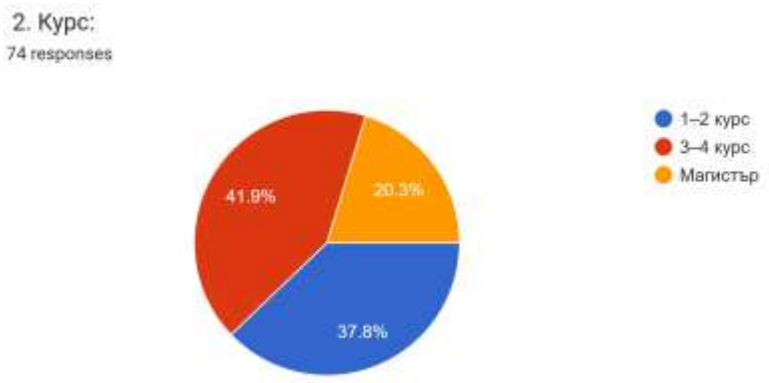
данни от затворените въпроси. Изводи са формулирани основно там, където има съответствие между числовите резултати и съдържанието на свободните отговори.

Образователната среща във Великотърновския университет е предварително заложена проектна дейност. Затова анализът няма за цел да докаже необходимостта от нейното провеждане или да я представи като единствена възможна интервенция. Неговата задача е да установи какви знания, дефицити, интереси и образователни потребности се открояват сред анкетираните студенти и как те могат да бъдат взети предвид при определяне на съдържанието, формата, участниците и очакваните непосредствени резултати от срещата.

Профил на участниците

В изследването участват студенти от различни специалности. Специалност „Психология“ е посочена от 71.6% от анкетираните. Студентите от „Социална педагогика“ представляват 18.9%, а останалите отговори са от студенти в специалности „Начална училищна педагогика и специална педагогика“, „Лингвистика“. Тази структура на извадката означава, че резултатите до голяма степен отразяват нагласите на студенти, които ще работят в сфери, свързани с човешко развитие, образование, подкрепа, консултиране, психология и социална работа.

Разпределението по курс показва сравнително балансирана студентска група. 37.8% от участниците са от първи и втори курс, 41.9% са от трети и четвърти курс, а 20.3% са магистри (фиг. 1).

(фиг. 1)

Този профил е важен за интерпретацията, защото съчетава гледната точка на студенти в началото на своето обучение с мнението на по-напреднали студенти и магистри, които вече имат по-ясна представа за съдържанието на специалността, реалните потребности на обучението и перспективите за професионална реализация. Тази особеност обаче не превръща извадката в представителна за всички студенти във Великотърновския университет.

Образователната система през погледа на студентите - познати институции, неясни механизми

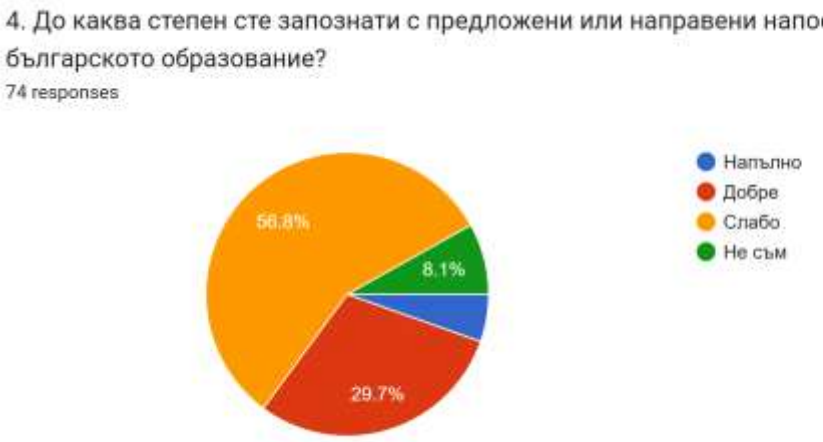
Първият тематичен блок в проучването е свързан с познаването на институциите и актуалните промени в българското образование. Данните дават основание да се предположи, че сред анкетираните има базова ориентация по част от институционалните теми, но същевременно се наблюдават затруднения при осмислянето на конкретните механизми, мотиви и последици на реформите.

На въпроса доколко са запознати с ролята на институциите, които формират образователните политики, 63.5% от студентите отговарят „добре“, а 8.1% – „много добре“. Така общо 71.6% се самооценяват като добре или много добре запознати с ролята на институции като Министерството на образованието и науката и парламента. 28.4% определят знанията си като слаби и нито един не е избрал отговор „не съм запознат/а“ (фиг. 2).

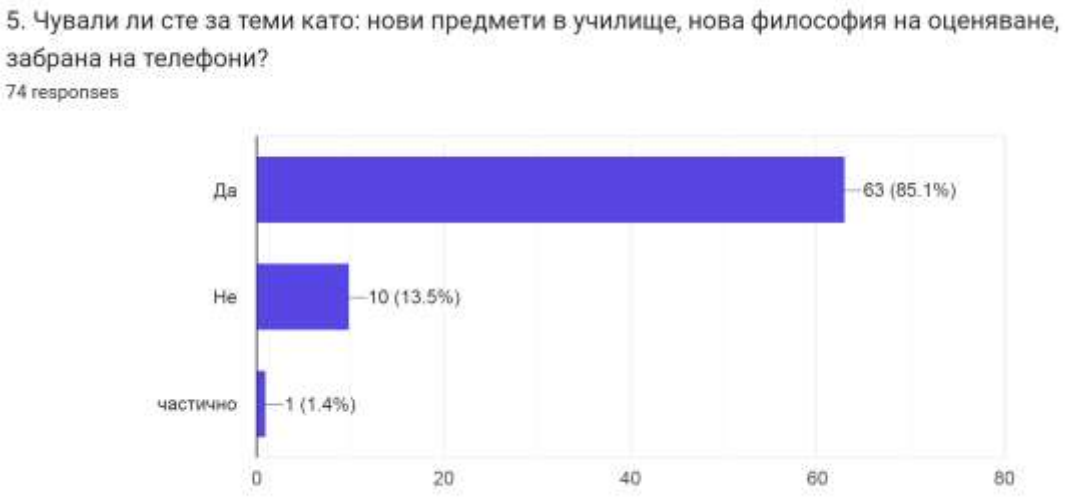

(фиг. 2)

Този резултат показва сравнително добра базова ориентация в институционалната рамка на образованието. В същото време той трябва да бъде прочетен заедно с отговорите на следващите въпроси. Когато студентите са попитани до каква степен са запознати с предложени или направени напоследък промени в българското образование, 56.8% отговарят „слабо“, 29.7% – „добре“, 5.4% – „напълно“, а 8.1% – „не съм“ (фиг. 3). Тези данни насочват към предпазлива интерпретация - въпреки относително добрата самооценена ориентация за институциите, познаването на конкретните реформи е по-ограничено.

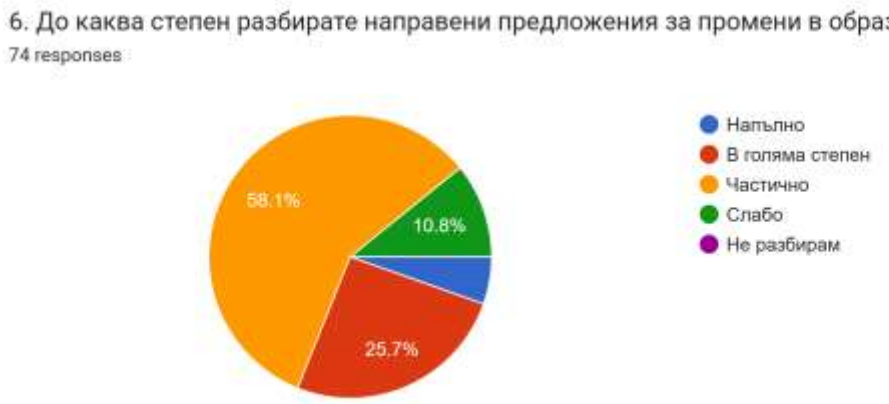
(фиг. 3)

(фиг. 4)

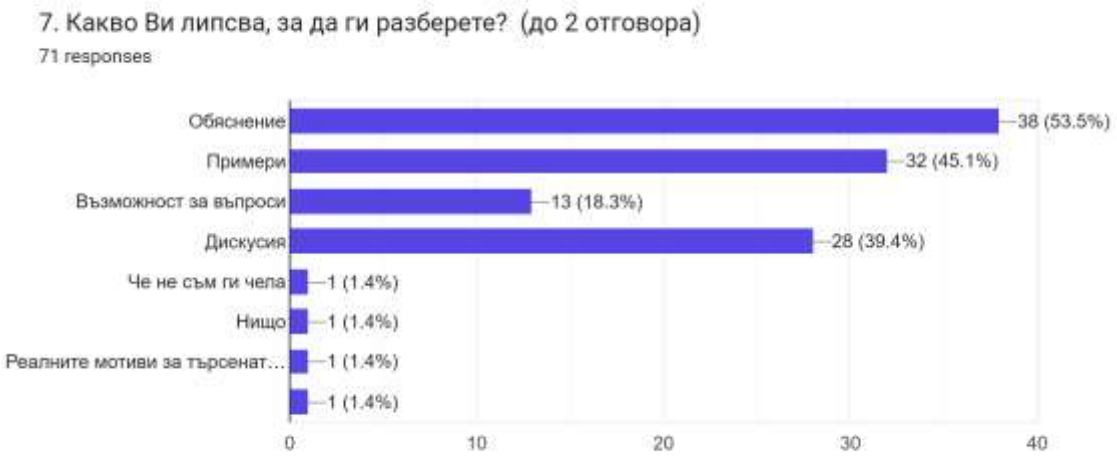
Тази картина става по-ясна при въпроса дали студентите са чували за конкретни теми като нови предмети в училище, нова философия на оценяване и забрана на телефони. 85.1% отговарят „да“, 13.5% – „не“, а 1.4% посочват „частично“ (фиг. 4). Следователно актуалните теми достигат до анкетираните като обществени сюжети и медийни дебати, но това не означава автоматично задълбочено разбиране на реформите.

Особено важен резултат в този раздел се появява при въпроса доколко студентите разбират предложенията за промени в образованието. Само 5.4% заявяват, че ги разбират напълно. 25.7% ги разбират в голяма степен, 58.1% – частично, а 10.8% – слабо (фиг. 5). Това очертава разлика между „чувал съм“ и „разбирам“ - студентите могат да разпознават темите на публичния дебат, но не винаги са сигурни какво означават те, защо се предлагат и какви последици ще имат за образователната система.

(фиг. 5)

Отговорите на въпроса какво им липсва, за да разберат по-добре реформите, подкрепят тази интерпретация. 51.4% посочват нужда от обяснение, 43.2% – от примери, 37.8% – от дискусия, а 17.6% – от възможност за задаване на въпроси (фиг. 6). В свободните отговори се появяват формулировки като „реалните мотиви за търсената промяна“ и „че не съм ги чела“. Те следва да се разглеждат като илюстрации на потребност от по-добър контекст, а не като доказателство за позицията на всички участници.

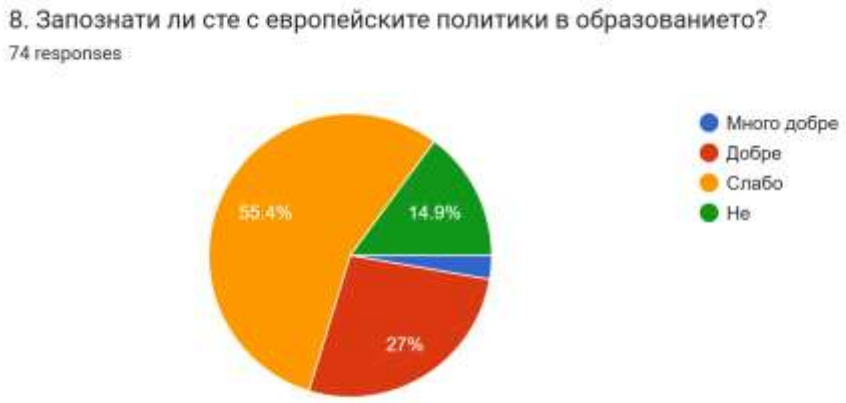

(фиг. 6)

От този раздел може да се изведе конкретна потребност: образователните политики да бъдат обяснявани по-разбираемо, през мотивите за промяна и през последиците за обучението, професионалната реализация и училищната среда. Възможни отговори на тази потребност са по-дългосрочни разяснителни формати, дискусии с институции, практически примери и учебни казуси. В рамките на проекта образователната среща може да има ограничен, но полезен принос, като създаде пространство за кратко обяснение, въпроси и обсъждане на конкретни примери.

Европейските политики – по-слабо познато измерение на образователната политика

Познаването на европейските образователни политики се очертава като една от областите с по-ниска самооценена запознатост в анкетата. На въпроса дали са запознати с европейските политики в образованието, 55.4% от студентите отговарят „слабо“, а 14.9% – „не“. Само 27% се определят като добре запознати, а 2.7% – като много добре запознати. Това означава, че общо 70.3% се самооценяват като слабо или изобщо незапознати с европейското измерение на образователните политики (фиг. 7).

(фиг. 7)

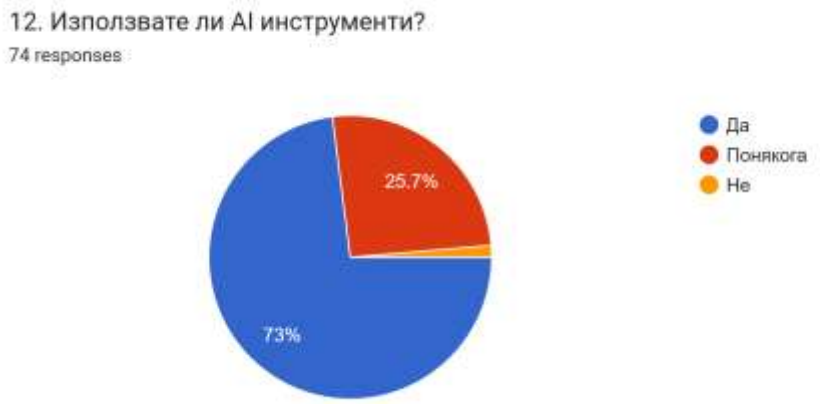
Резултатът е важен в контекста на проекта, реализиран по програма Erasmus+, но не трябва автоматично да се тълкува като липса на интерес към европейските теми. Данните измерват самооценена запознатост, а не мотивация. По-коректно е да се каже, че сред анкетираните европейските политики остават по-слабо разпознати като част от личната, професионалната и гражданската перспектива.

Свързването на европейските политики с конкретни ситуации от студентския живот може да бъде особено полезно. Вместо темата да бъде представяна като общ институционален преглед, тя трябва да бъде преведена през въпроси, които студентите вече поставят в анкетата: как се подготвяме за реална работа, какво означава качествено образование, какви умения ще се изискват в бъдеще, как технологиите променят професиите и как младите хора могат да участват в процесите на вземане на решения.

Дефицитът в познаването на европейските политики не следва да се разглежда само като липса на информация. Той насочва към потребност европейското измерение да бъде преведено на език, близък до студентския опит: мобилност, дигитализация, качество на образованието, приобщаване, младежко участие и професионални възможности. Възможни отговори са обучения, информационни материали, дискусии с европейски институции и практически примери. В рамките на планираната среща тази тема може да бъде представена не абстрактно, а през конкретни ползи, права, възможности и отговорности.

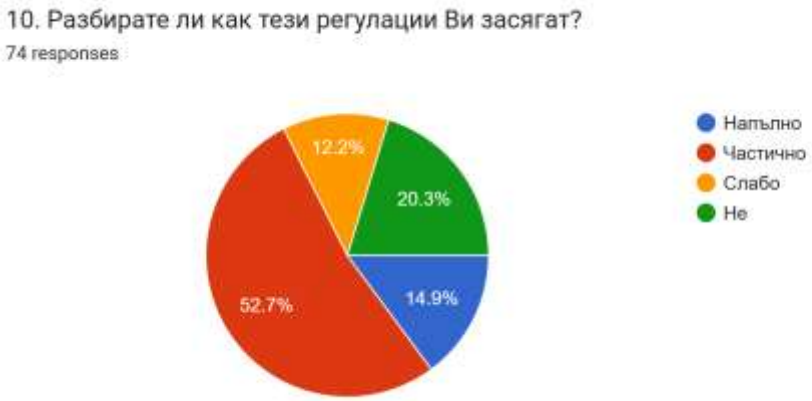
Изкуственият интелект като нова среда за учене, а не просто като инструмент

Темата за изкуствения интелект е ясно очертана в проучването. Данните показват, че AI вече присъства в учебното ежедневие на голяма част от анкетираните. 73% заявяват, че използват AI инструменти, 25.7% ги използват понякога, а само 1.4% не използват такива инструменти. Това означава, че 98.6% имат поне някакъв практически досег с изкуствения интелект (фиг. 8).

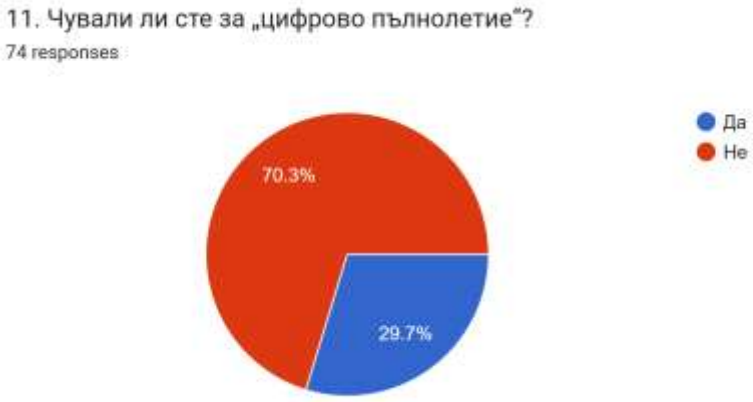
(фиг. 8)

Широката употреба на AI обаче не означава, че студентите разбират напълно неговите правила, рискове и граници. 74.3% са чували за регулации, свързани с изкуствения интелект, но когато са попитани дали разбират как тези регулации ги засягат, само 14.9% отговарят „напълно“. 52.7% ги разбират частично, 12.2% – слабо, а 20.3% не ги разбират (фиг. 9). Този резултат показва разминаване между употребата на технологията и познаването на нормативната и етичната рамка.

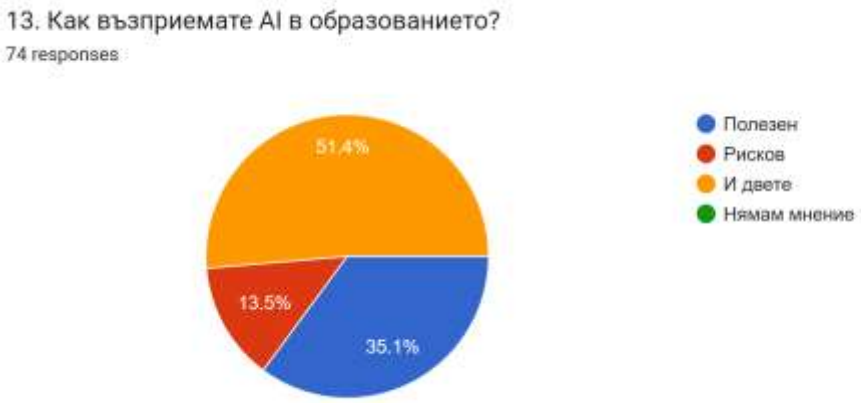
(фиг. 9)

Още по-значим е резултатът по въпроса за „цифровото пълнолетие“. 70.3% от студентите не са чували за това понятие, а 29.7% са чували (фиг. 10). Този показател е важен, защото темата за цифровото пълнолетие засяга дигиталните права, личната автономия, защитата на непълнолетните онлайн и отговорното използване на дигитални услуги. За студенти в направления, свързани с психология, педагогика и социална работа, подобен дефицит има пряко значение за бъдещата професионална практика.

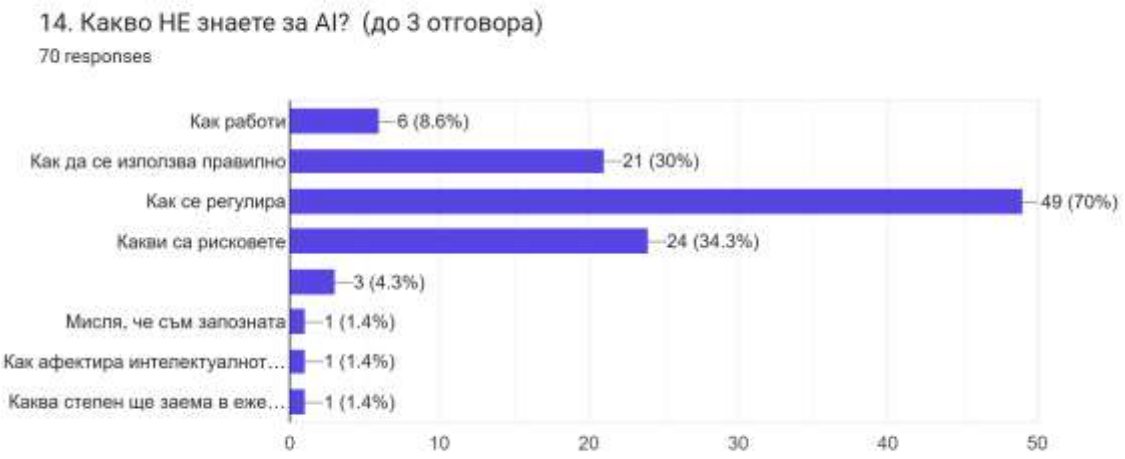
(фиг. 10)

Възприемането на AI в образованието изглежда по-скоро балансирано, отколкото крайно. 51.4% виждат в него едновременно ползи и рискове. 35.1% го определят като полезен, а 13.5% – като рисков (фиг. 11). Данните не позволяват да се твърди, че студентите имат завършена обща позиция за ролята на AI, но показват, че те едновременно разпознават потенциала на технологията и имат нужда от повече яснота относно нейното правилно използване.

(фиг. 11)

На въпроса какво не знаят за AI, 70% посочват, че не знаят как се регулира. 34.3% не знаят какви са рисковете, 30% – как да го използват правилно, а 8.6% – как работи (фиг. 12). Тези данни насочват към потребност не толкова от техническо обучение по алгоритми, колкото от практическо и етично ориентирано разбиране на технологията: граници, отговорност, авторство, академична честност, защита на данните и влияние на AI върху ученето.

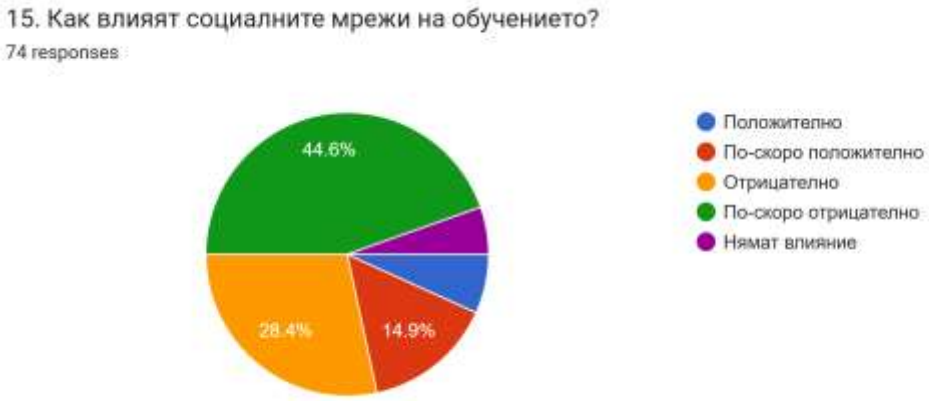
(фиг. 12)

Свободните въпроси допълват тази интерпретация, но следва да се четат като илюстрации, а не като самостоятелно доказателство за разпространеността на дадена позиция. Един студент пита: „Как да се интегрира AI при изпит на студенти?“. Друг поставя въпроса: „Защо студенти, които нямат присъствия и са използвали изкуствен интелект да си направят изпитната задача, се възнаграждават с висока оценка, а останалите, които си изпълняват сами задачите, остават ощетени с по-ниска?“. Тези формулировки насочват към усещане за неясни правила и справедливост в образователния процес. Други отговори поставят темата за правилното използване на технологията: „Как да задаваме правилно въпроси на AI, за да ни е в полза?“, „По какъв начин бихме могли да интегрираме изкуствения интелект в образователната система, така че да ни бъде в помощ, а не в ущърб?“ и „Как правилно мога да използвам изкуствения интелект в образователния процес?“

Този раздел очертава конкретна потребност: темата за AI да бъде преведена от обща технологична дискусия към разговор за академична честност, критично мислене, бъдеща професионална практика, педагогическа отговорност и дигитални права. Възможни отговори са университетски насоки, практически обучения, правила за използване на AI и последващи материали. В рамките на проектната среща избраната мярка може да бъде работа с казуси, чрез които студентите да обсъдят границата между помощ и заместване на собствената работа.

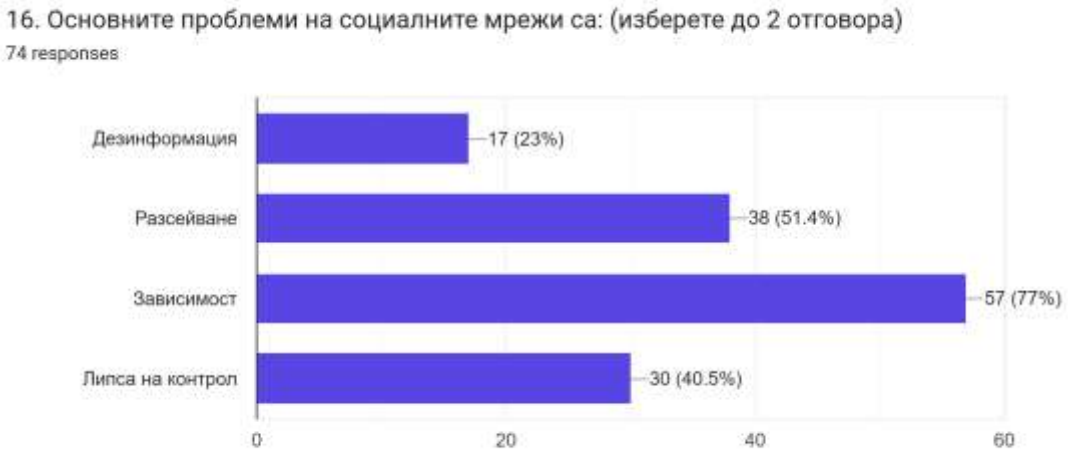
Дигиталното всекидневие под напрежение - социални мрежи, внимание и самоконтрол

При социалните мрежи критичното отношение е ясно изразено в отговорите на участниците. 44.6% от студентите определят влиянието на социалните мрежи върху обучението като по-скоро отрицателно, а 28.4% – като отрицателно. Така общо 73% виждат предимно негативно въздействие. Само 6.8% ги оценяват като положителни, 14.9% – като по-скоро положителни, а 5.4% смятат, че нямат влияние (фиг. 13).

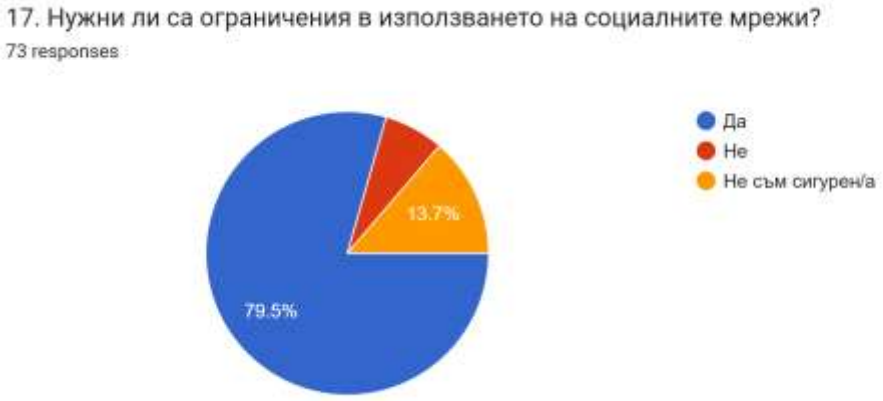
(фиг. 13)

Най-често посочваните проблеми са зависимостта, избрана от 77% от анкетираните, и разсейването, посочено от 51.4%. Липсата на контрол е отбелязана от 40.5%, а дезинформацията – от 23% (фиг. 14). Тези резултати насочват към интерпретация, че сред анкетираните социалните мрежи се възприемат най-вече като проблем на вниманието, самоконтрола и концентрацията, а не само като източник на невярна информация.

(фиг. 14)

Значим резултат е, че 79.5% подкрепят въвеждането на ограничения в използването на социалните мрежи. Само 6.8% са против, а 13.7% не са сигурни (фиг. 15). Този резултат не следва автоматично да се тълкува като подкрепа за строга забрана. По-коректно е да се каже, че голяма част от анкетираните разпознават нужда от правила, баланс и защита при използването на социалните мрежи.

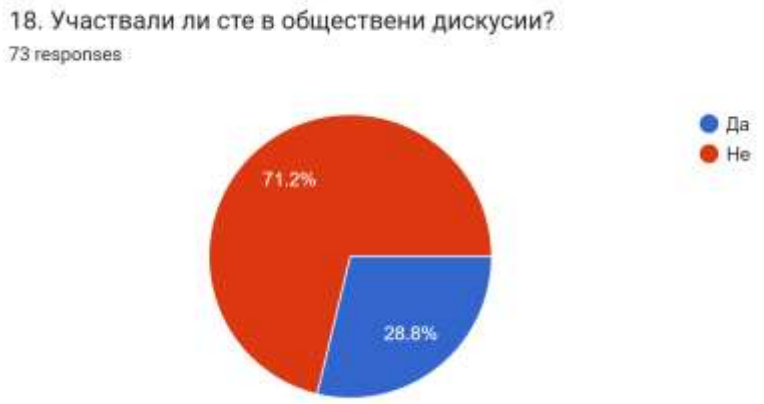

(фиг. 15)

Свободните въпроси дават допълнителен контекст към тази позиция. Студентите питат: „Възможно ли е социалните мрежи и AI да намалят критичното мислене и да увеличат пасивността в ученето и как може да се предотврати това?“ и „Защо в България все още не са забранени част от социалните мрежи за деца до 15 г.?“. Тези въпроси илюстрират, че темата се възприема не само като въпрос на достъп до съдържание, а и като въпрос за внимание, концентрация, самоконтрол, правила и работа с деца и млади хора в дигитална среда.

Когато интересът не води до участие или бариерите пред студентската активност

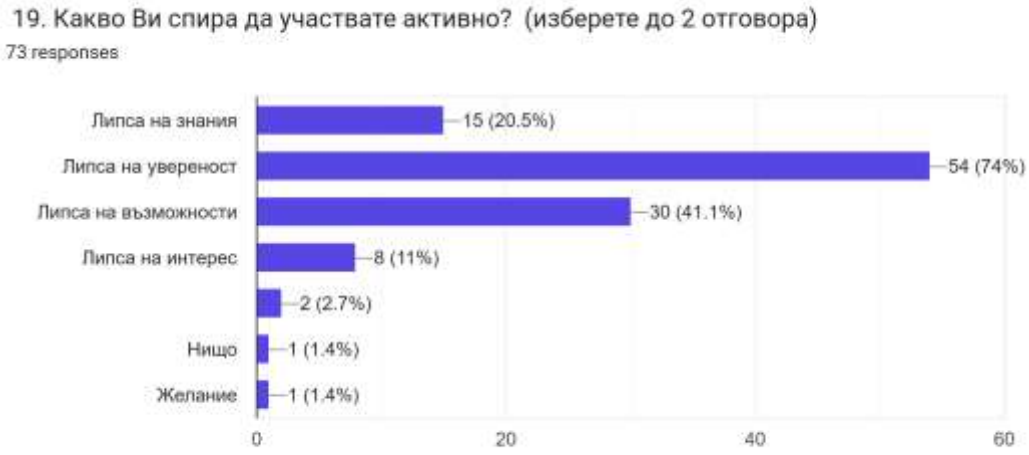
Гражданското участие е една от темите, при които резултатите показват напрежение между интерес към обществени и образователни въпроси и реално участие в дискусии. 71.2% от анкетираните никога не са участвали в обществени дискусии, докато 28.8% са участвали (фиг. 16). Това не е достатъчно основание да се прави широк извод за студентската активност като цяло, но очертава важна характеристика на конкретната извадка.

(фиг. 16)

По-задълбоченият анализ на тези данни показва, че причината не може да бъде сведена основно до липса на интерес. Когато студентите са попитани какво ги спира да участват активно, 74% посочват липса на увереност, 41.1% – липса на възможности, 20.5% – липса на

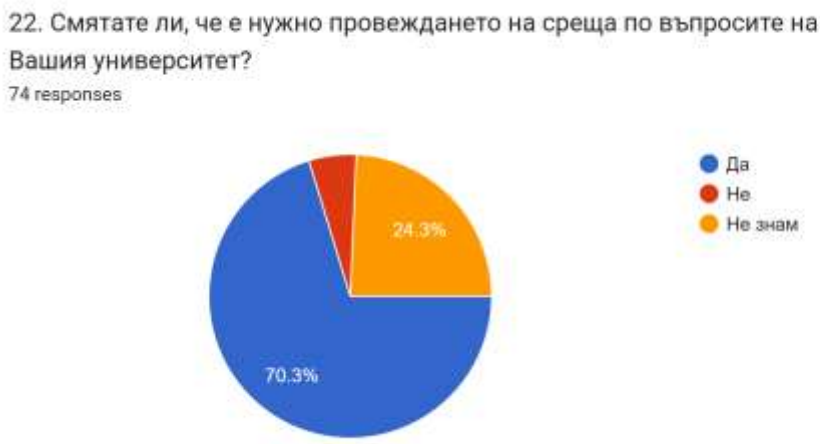
знания, а само 11% – липса на интерес (фиг. 17). Това дава основание да се идентифицират две основни бариери в рамките на извадката: несигурност за собствената компетентност и ограничен достъп до подходящи формати за участие.

(фиг. 17)

Липсата на увереност като водеща пречка е важен аналитичен резултат. Той показва, че част от анкетираните може да имат мнение, но да не се чувстват достатъчно подготвени или легитимни да го изразят публично. Възможни отговори на тази потребност са упражнения за аргументиране, малки дискусионни групи, предварително събиране на въпроси и модерирани формати с по-нисък праг за включване.

Готовността за участие в бъдеща образователна среща също трябва да се тълкува внимателно. 70.3% смятат, че е нужно провеждането на среща по въпросите на образованието, AI, социалните мрежи и участието в политики, 16.2% не са сигурни, а 13.5% не виждат такава нужда (фиг. 18). Това показва, че мнозинството разпознава значимостта на подобен формат, но не доказва автоматично лична готовност за активно включване.

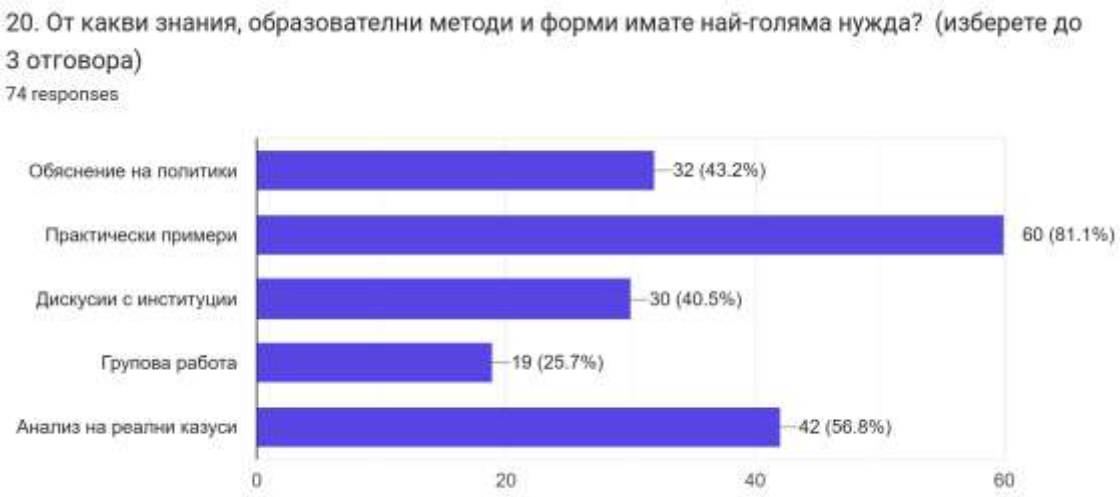

(фиг. 18)

В същото време, когато въпросът е дали самите те биха участвали, 45.2% отговарят „да“, а 54.8% – „не“. Тази разлика между призната нужда и лична готовност е важна за планирането. Тя показва, че срещата трябва да бъде обявена с ясна практическа стойност: какви въпроси ще бъдат обсъждани, какви казуси ще се разгледат, кои експерти ще участват и как студентите могат да се включат без притеснение.

Подготовка за реалния свят. Студентските очаквания към обучението и образователната среща

Една от най-ясно очертаните тенденции в изследването е потребността от практически ориентирано обучение. На въпроса от какви знания, образователни методи и форми имат най-голяма нужда, 73% от участниците посочват практическите примери, 58.1% – анализ на реални случаи, 50% – дискусии с представители на институции, 35.1% – обяснение на политики, а 23% – групова работа (фиг. 19). Това е силен индикатор за предпочитание към приложимост и реални казуси.

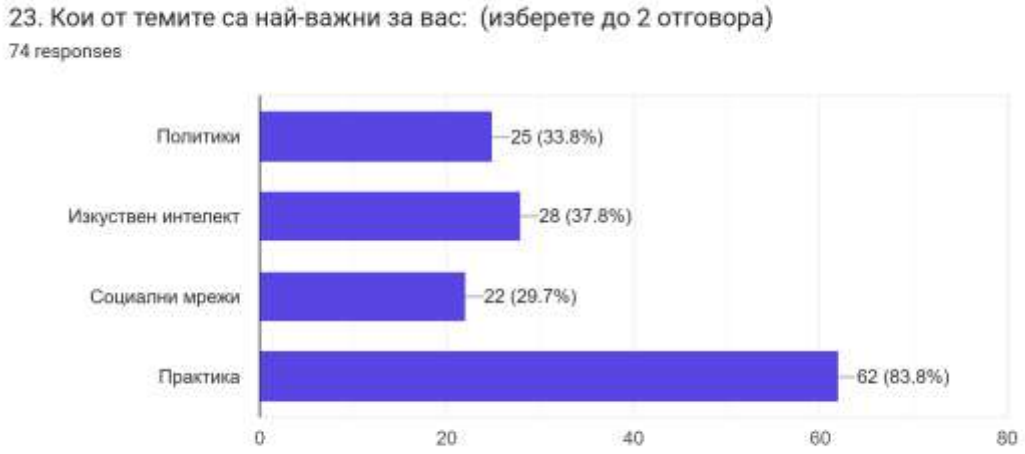

(фиг. 19)

На база резултатите може да се направи предпазлив, но обоснован извод: сред анкетираните практическата приложимост се очертава като важен критерий за качеството на образованието. Това не означава отхвърляне на теоретичната подготовка, а потребност знанията да бъдат свързвани с реални професионални ситуации, работа с хора, институционална среда и бъдеща реализация. Възможни отговори са повече стажове, практики, казуси, срещи с професионалисти и кариерно ориентиране. Проектната среща може да бъде само една ограничена стъпка в тази посока.

Какъв разговор очакват студентите - приоритетни теми, предпочитани лектори и въпроси към бъдещето

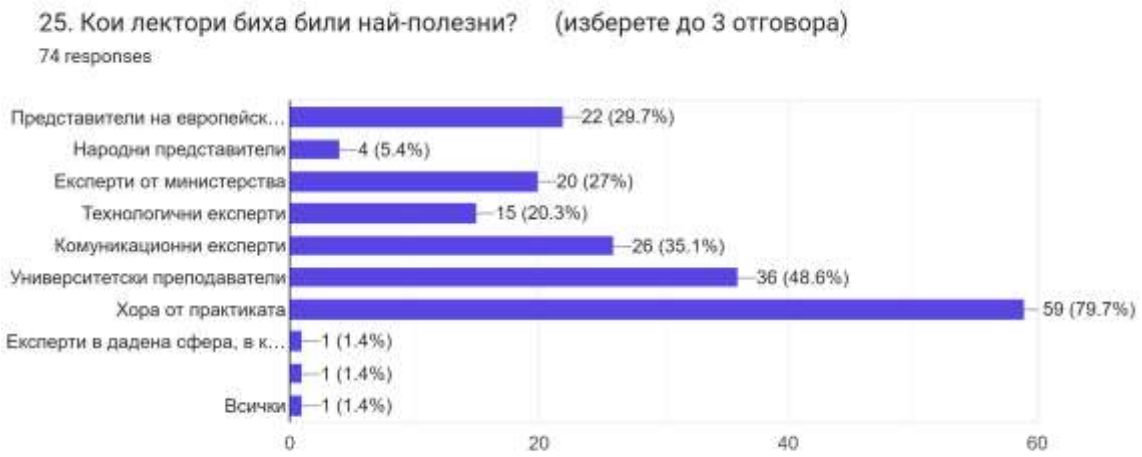
Когато студентите са попитани кои теми са най-важни за тях, резултатите отново показват водещото място на практиката. 83.8% посочват практиката като важна тема за бъдеща среща. Следват образователните политики с 45.9%, изкуственият интелект с 44.6% и социалните мрежи с 27% (фиг. 20). Така темата за практическата подготовка се потвърждава чрез повече от един въпрос, а не остава изолиран резултат.

(фиг. 20)

Свободните отговори за задължителна тема на срещата подкрепят тази посока, но следва да се използват като качествени илюстрации. Студентите предлагат теми като „кариерно развитие“, „реализацията след завършване“, „практика“, „приложимостта на това, което учим в университета“ и „качеството на образованието във ВТУ и възможности за неговото подобряване“. Тези формулировки показват как участниците свързват образованието с бъдещата си професионална среда.

Предпочитанията към лекторите също са показателни за очаквания формат. 79.7% от студентите посочват, че най-полезни биха били хора от практиката. 48.6% избират университетски преподаватели, 37.8% – комуникационни експерти, 35.1% – представители на европейски институции, 31.1% – технологични експерти, 24.3% – експерти от министерства, а 16.2% – народни представители (фиг. 21). Тази подредба не изключва институционалните участници, но показва, че те биха били най-полезни, ако говорят през реални казуси и практически последици.

(фиг. 21)

Свободните въпроси, които студентите биха задали на такава среща, са ценни, защото показват конкретни посоки на интерес и притеснение. Един от тях пита: „Как да запазим желанието си за развитие в България, ако не намираме подкрепа от институциите или работодателите?“. Други въпроси са свързани с употребата на AI в изпитни задачи, справедливостта в оценяването, реалната практика, политиките, дигиталната среда и социалните мрежи. Това са теми, които могат да бъдат превърнати в казуси за дискусия, вместо да останат само като отделни цитати.

Съвкупността от тези отговори насочва към извод, че срещата не трябва да бъде формално събитие. Тя би имала по-голяма стойност, ако бъде организирана като разговор за реални въпроси, които студентите вече поставят: професионална реализация, справедливост, дигитална среда, участие и качество на образованието. Непосредственият резултат, който може да се очаква, е не решаване на тези проблеми, а по-ясно формулиране на въпросите и ориентиране на участниците към възможни решения и последващи действия.

Препоръки

На база на резултатите от анкетата първата препоръка е бъдещата образователна среща да постави практическата подготовка в центъра на програмата, но с ясно ограничение на

нейния принос. Срещата не може да замени практически занятия, стажове или промени в учебните програми, но може да представи реални професионални ситуации, да постави въпроса за прехода към работа и да даде пространство за разговор с хора от практиката.

Втората препоръка е темата за изкуствения интелект да бъде разгледана през етиката, академичната честност, регулациите и професионалната отговорност. Масовото използване на AI сред анкетираните, съчетано с неясностите относно регулацията и рисковете, показва потребност от практически ориентири. В рамките на срещата това може да се направи чрез казуси за изпитни задачи, подготовка на учебни материали, проверка на информация, авторство и граница между помощ и заместване на собствената работа.

Третата препоръка е социалните мрежи да бъдат разгледани не само като комуникационен канал, а като фактор, който влияе върху вниманието, концентрацията, самоконтрола, управлението на времето и бъдещата работа с деца и млади хора. Данните за зависимост, разсейване и подкрепа за ограничения насочват към потребност от разговор за дигитална хигиена, правила, медийна грамотност и практически подходи за работа с млади хора в дигитална среда.

Четвъртата препоръка е европейските образователни политики да бъдат представени по достъпен и практически начин. Данните показват, че това е най-слабо познатото ниво на политиките сред анкетираните. В рамките на срещата темата може да бъде свързана с мобилност, дигитални умения, качество на образованието, приобщаване, младежко участие и професионални възможности, така че европейското измерение да не остане абстрактно.

Петата препоръка е форматът на срещата да бъде интерактивен. Високият дял на студентите, които посочват липса на увереност като пречка за участие, показва, че стандартната лекция не е достатъчна. По-подходящи са кратки въвеждания, работа по казуси, предварително събрани въпроси, дискусии в малки групи и модерирана рефлексия, чрез които студентите могат да се включат по-лесно.

Шестата препоръка е да се включат лектори от различни профили, но с ясно практическо съдържание. Предпочитанията към хора от практиката, университетски преподаватели, комуникационни експерти, представители на европейски институции, технологични експерти и експерти от министерства показват нужда от комбиниран формат. Най-важното

е участниците да не чуват само институционални послания, а да видят как политиките, регулациите и технологиите се проявяват в реална професионална среда.

Очаквани непосредствени резултати и ориентири за проследяването им

Като се има предвид ограниченият обхват на една образователна среща, очакваните резултати следва да бъдат съразмерни с характера на дейността. Срещата не може да реши трайно дефицитите в практическата подготовка, разбирането на образователните политики, употребата на AI или критичното отношение към социалните мрежи. Тя обаче може да има конкретен непосредствен принос: да изясни част от темите, да даде практически примери, да създаде възможност за въпроси и да насочи студентите към по-осъзнато участие.

При темата за практическата подготовка очакваният непосредствен резултат е участниците да свържат обсъжданите образователни теми с реални професионални ситуации. Това може да бъде проследено чрез участието им в обсъждането на казуси, броя и характера на зададените въпроси към лекторите и темите, които самите студенти посочват като нуждаещи се от допълнително изясняване.

При темата за изкуствения интелект очакваният резултат е участниците да получат по-ясни практически ориентири за отговорна употреба на AI в учебна и бъдеща професионална среда. Ориентири за проследяване могат да бъдат активността в дискусията, съдържанието на въпросите по AI, участието в обсъждането на конкретни казуси и интересът към последващи материали.

При темата за социалните мрежи очакваният резултат е студентите да разпознаят по-ясно връзката между дигиталната среда, вниманието, концентрацията, самоконтрола и бъдещата работа с деца и млади хора. Това може да се проследи чрез въпросите, свързани с контрол, ограничения, дигитална хигиена и защита на децата, както и чрез участието в дискусия по конкретни казуси.

При темата за гражданското участие очакваният резултат е срещата да създаде по-нисък праг за включване в разговор по образователни политики. Ориентири за проследяване могат да бъдат делът на участниците, които се включват активно, броят на зададените

въпроси, участието в групова работа и темите, по които студентите заявяват нужда от последваща информация.

Заключение

Резултатите от 74-те попълнени анкетни карти очертават диагностична картина на мненията, знанията и потребностите на участвалите в проучването студенти от Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“. Данните не позволяват автоматично обобщение за всички студенти на университета, но дават достатъчна основа за планиране на съдържанието и формата на вече заложената образователна среща по проекта.

Сред анкетираните се наблюдава базова ориентация за институциите и актуалните образователни теми, но и значима разлика между информираност и разбиране. Голяма част от участниците са чували за реформи и обществени дебати, но разбират предложенията само частично и посочват нужда от обяснения, примери и дискусия. Това насочва към потребност политиките да бъдат обяснявани през реални ситуации, мотиви и последици.

Най-силното и последователно послание в проучването е нуждата от практика. Практиката се появява като водеща тема в количествените резултати, в свободните отговори и в предпочитанията към лектори и формат. Този резултат не трябва да се свежда само до съдържание на една среща, защото предполага и по-дългосрочни решения в университетската среда и връзката с професионалното поле.

В рамките на проект „Образовани за образованието“ планираната среща може да има конкретен, но ограничен принос. Тя може да създаде пространство за обяснение, примери, въпроси и диалог между студенти, преподаватели, институции, експерти и хора от практиката. Не би било коректно само на тази основа да се твърди, че срещата ще реши трайно установените дефицити, но тя може да ги направи по-ясни и да насочи участниците към следващи стъпки.

В заключение, резултатите от анкетата показват, че участвалите студенти очакват образование, което е по-практично, по-разбираемо, по-свързано с дигиталната реалност и по-отворено към студентско участие. Анализът изпълнява своята диагностична функция,

като не доказва предварително заложена дейност, а помага тя да бъде по-точно насочена към реалните въпроси, формулирани от анкетираните.